

ISSN (E) - 2181-1334

ILMIY-USLUBIY JURNAL

UzACADEMIA

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL

№ 12 20/03/2021

WWW.ACADEMIASCIENCE.ORG

Volume 2. Issue 1 (12), march 2021

“ACADEMIA SCIENCE” ILMYIY-TADQIQOTLAR MARKAZI

UZACADEMIA

**ILMIY-USLUBIY JURNALI
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL ISSN (E)
– 2181 - 1334**

BARCHA SOHALAR BO‘YICHA

**VOL 2, ISSUE 1 (11), MARCH 2021
PART - 1**

www.academiascience.org

TAHRIRIYAT

Editor in chief

Eshmatov Gayratjon Marupovich

Executive Secretary

Ravshanjon Abdullayev

*He is a history teacher at Baghdad District**8 Secondary School***Preparing for publishing**

Khalikov Mukhriddin Tavakkaljon ugli

*Fergana State University***Bosh muharrir**

Eshmatov G'ayratjon Ma'rupovich

Mas'ul kotib

Ravshanjon Abdullayev

*Bag'dod tumani 8-umumiy o'rta ta'lim maktabi tarix fani o'qituvchisi***Nashrga tayyorlovchi**

Holiqov Muhridin Tavakkaljon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti

TAHRIR KENGASHI A'ZOLARI

Sultonali Mannopov*O'zbekiston xalq artisti, professor***Eshmetov Izzat Do'simbatovich***O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi, texnika fanlari doktori, professor***Matibaev Taspolat Baltabaevich***Sotsiologiya fanlari doktori (DSc), Professor, Turon FA Akademik***Abdullayev Muzrobjon Gulamovich***Andijon davlat universiteti, professor***Akramova Shahnoza Abrorovna***Milliy gvardiya Xarbiy-texnika instituti Psixologiya va pedagogika kafedrasini mudiri,**Pedagogika fanlari doktori, dotsent***Arslanov Sharafutdin Sultanovich***kimyo fanlari doktori, professor***Tuychiyeva Inoyat Ibragimovna***Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori***Oripov O'rolboy Ahmedovich***Navoiy davlat pedagogika instituti, PhD***Fazliyeva Zebo Kamarbekovna***O'zbekiston davlat Xoreografiya Akademiyasi, dotsent***Akbarov Qobuljon Yakubovich***Qo'qon davlat pedagogika instituti, tarix fanlari nomzodi***Azimov Baxtiyor Ganievich***O'zbekiston davlat konservatoriyasi, Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent***Xusanova Xayriniso Tayirovna***O'zMU, sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent***Smaylova Gulmari Yuldashvna***QRXTHQTMO hududiy markazi, dotsent***Bazarov Otabek Odilovich***Qo'qon davlat pedagogika instituti, PhD***Popov Dmitriy Vladimirovich***Andijon mashinasozlik instituti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)***Raximova Gulchexra Sobirjonovna***Qo'qon davlat pedagogika instituti, PhD***Umarova Maxliyo Yunusovna***O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, f.f.n, dotsent***Ismoilova Muhayyo Qozoqboyevna***Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti, filologiya fanlari nomzodi***Toshtemirov Otabek Abidovich***Farg'ona politexnika instituti*

MUNDARIJA / TABLE OF CONTENTS / СОДЕРЖАНИЕ

1.	НУТҚИЙ МУЛОҚОТНИНГ ЯКУНИЙ БОСКИЧИ ҲАҚИДА: ВЕРБАЛ ВА НОВЕРБАЛ ШАКЛЛАРИ Зарипова Азиза Қахрамоновна	6
2.	ИММУНИЗАЦИЯ ЧАСТО БОЛЕЮЩИХ ДЕТЕЙ ПРИ ЛЕЧЕНИИ РЕСПИРАТОРНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ Сирожиддинова Хиромон Нуриддиновна, Ортиқбоева Нилуфар Турсунбаевна, Набиева Шоиста Мустафаевна, Абдухалик-Заде Гулнора Ахтамавна	9
3.	ВНУТРИУТРОБНОЕ ИНФИЦИРОВАНИЕ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ПЕРИНАТАЛЬНОЙ ПАТОЛОГИИ Сирожиддинова Хиромон Нуриддиновна, Усманова Мунира Файзуллаевна, Тухтаева Машхура Мухиддиновна, Абдухалик-Заде Гулнора Ахтамавна	15
4.	РАҚАМЛИ ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖАРАЁНИДА ОНЛАЙН ТАЪЛИМ БАЪЗИ МОДЕЛЛАРИ ВА УЛАРНИ ХУСУСИЯТЛАРИ М.С. Косбергана Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли	23
5.	DIFFERENSIAL VA INTEGRO-DIFFERENSIAL TENGLAMALAR BILAN IFODALANUVCHI AYRIM PARAMETRLI AMALIY MASALALARNI YECHISH Akbarov U. Vohobjonov A.X., Abdusattorova G. A.	30
6.	KONSEPT TUSHUNCHASI VA UNING NAZARIY TALQINLARI Axmedova Saodat	37
7.	2021-YILGI DAVLAT DASTURIDA BELGILANGAN VAZIFALAR Ro'zmetov Mustafo Ismoil o'g'li Karimov Akmal Kurbonboyevich Yusupov Rahimboy Bekbergan o'g'li	43
8.	BOSHLANG'ICH TA'LIM DARSLARINI XORIJIY TILLAR BILAN INTEGRATSIYALASH VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI Abdiyeva.D.X, Satiboldiyeva.L.A, Begimqulova.N	46
9.	KOSHINING INTEGRAL VA DALAMBER ALOMATI, UMUMLASHGAN GARMONIK QATOR Safayev.U.K, Raxmonova.Sh.S, Komolova.G.Sh	50
10.	BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARINING NUTQINI O'XSHATISHLAR BILAN BOYITISHDA ANVAR OBIDJON ASARLARIDAN FOYDALANISH Axmedova D.B. Yoqubova Nilola	55
11.	TUGALLANMAGAN SUICIDDAN KEYINGI BEMORLAR SHAHSINI XARAKTERLOVCHI IJTIMOIY PARAMETRLARI Усманова М.Б, Солиев Д.М. Исмоилов Э.К.	59
12.	FUNCTIONAL SEMANTIC STUDY OF LEXICAL DOUBLETS IN ENGLISH AND THEIR ETYMOLOGY Shahnoza Mahmudova	64
13.	ТЕМА ЛЮБВИ В ПОЭЗИИ А.АХМАТОВОЙ Олимова Сурайё Алишеровна	67
14.	ЁШЛАР – ДАВР ВА ЗАМОН ЭГАСИ Юлдашев Соатбой Жиянбоевич Халимбетов Юсуп Машарипович Ибрагимова Эльнара Фармановна	71
15.	ЗАМОНАВИЙ ЎЗБЕК ШЕЪРИЯТИДА ХАЛҚОНА ОҲАНГЛАР Муродиллаев Нурали	77
16.	ФОРМИРОВАНИЕ ПРАВСТВЕННОГО ОТНОШЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ К ОБЩЕСТВЕННО ПОЛЕЗНОМУ ТРУДУ Абдуазизова Вероника Вадимовна Эргашев Ихтиёр Бахтиёр угли	81
17.	РАЗВИТИЕ ЛОГИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА ЗАНЯТИЯХ МАТЕМАТИЧЕСКОГО КРУЖКА Мавлянова Вера Шарифовна	85
18.	РУССКАЯ ПРОЗА XX ВЕКА И МИХАИЛ АФАНАСЬЕВИЧ БУЛГАКОВ	91

	Имомов Азамат Тухтаевич	
19.	THE EFFECTIVENESS OF INNOVATIVE INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING Bakhranova Bakhora Bakhranovna	93
20.	SILINDRSIMON G'OVAKKA DINAMIK TA'SIR MASALASI Aqmonova Laylo Qurbonboy qizi	96
21.	NAVRO'Z – UMUMXALQ BAYRAMI Sapayev Rasulbek Davlatovich Xodjajeva Shoxida Sadullayevna Soliyev Abror Muzaffar o'g'li	101
22.	GENETIKAGA DOIR MASALALAR YECHISH METODIKASI Raxmonova Dildora Abdumutalovna	104
23.	СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПОДГОТОВКИ ШЛАКОВ МЕДНОГО ПРОИЗВОДСТВА Сирожов Талант Толибович Уткирова Шахзода Ихтиёр кизи Муртозаева Мохинабону Мансур кизи	112
24.	TA'LIM JARAYONI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ELEKTRON TA'LIM RESURSLARIDAN FOYDALANISH Niyozov Muhammad Bahronovich Yuldashev Ulmasbek Abdubanapovich	116
25.	УЧБУРЧАК ШАКЛИДАГИ МИНОРАСИМОН ИНШОТНИНГ ГЕОМЕТРИК ПАРМЕТРЛАРИНИ АНИҚЛАШДА БИР ТОМОНЛАМА ГЕОДЕЗИК УСУЛИНИ ҚЎЛЛАНИШИ ТЎҒРИСИДА Назаров Бекчанбой Рустамович	121
26.	MIRAZIZ A'ZAM – VATAN ISTIQLOLINI KUYLAGAN SHOIR Axmedova Dildora Bahodirovna Eshqulova Gulhayo	124
27.	VATANIMIZ TABIATINI O'RGANISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI M.R.Atabayeva N.O.Saidmuratova	131
28.	ОСОБЕННОСТИ МЕТОДОЛОГИИ ИССЛЕДОВАНИЯ ТЕХНОГЕННЫХ ОТХОДОВ ГИДРОМЕТАЛЛУРГИЧЕСКИХ ЗАВОДОВ Хужакулов Нурмурод Ботирович Рузиев Улугбек Мамарасулович Уткирова Шахзода Ихтиёр кизи Муртозаева Мохинабону Мансур кизи	140
29.	МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARNI MA'NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI Sirojiddinova Nilufar Qodirali qizi Abdurasulova Mohidil Qahramon qizi Daminova Mavluda Murodbek qizi	144
30.	TIL O'RGATISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH VA ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMIDA O'QITUVCHINING FAOLIYATI Ergashova Feruza Yuldashevna	148
31.	ZAMONAVIY O'QITISH TEXNOLOGIYALARNING O'QITUVCHI FAOLIYATIDA AHAMIYATI Shodiyev Rahimjon Safarovich	153
32.	MUSO TOSHMUHAMMAD O'G'LI OYBEK MA'NAVIY MEROSI – ZAMONAVIY YOSHLAR UCHUN IBRAT NAMUNASI A'zamjonova Saodat Shavkat qizi G.K.Masharipova	157

Miraziz A'zam ham bolalar, ham kattalar shoiri, yetuk tarjimon, o'tkir jurnalist hamdir. U 1936-yilning 29-martida Toshkentda tavallud topgan. Toshkent davlat dorilfununini tugatgach, Toshkent telestudiyasida, „G'uncha” bolalar oynomasida, so'ngra „Yosh gvardiya”, G'afur G'ulom nashriyotida muharrir bo'lib, ko'p yillar O'zbekiston Yozuvchilari uyushmasida maslahatchi, sarkotib yordamchisi bo'lib ishlagan. Miraziz A'zamning birinchi she'ri talabalik yillarida yozilgan bo'lib, „G'alati tush” (1960) nomi bilan chop etilgan. Keyinchalik u 1927- yilda alohida kitob holida bolalarga sovg'a qilingan. Uning bolalar uchun „Aqlli bolalar”(1969), „Senga nima bo'ldi?” (1970), „Yer aylanadi” (1973), „Qirq bolaga qirq savol” (2000) kabi qator she'riy to'plamlari bosilib chiqdi. Shoir ularda bolalarning qalbi va tuyg'ulari orqali olamni, odamni bilishga turli imo-ishoralar bilan , sho'ro imperiyasiga qaram xalqning og'ir hayotini tasvirlaydi. U ichki izhorlar bilan timsollar yaratadi. Miraziz A'zamning jahon adabiyotidan qilgan tarjimalari ham e'tiborga loyiq. U Farididdin Attor, Jaloliddin Rumi, Nizomiy Ganjaviy, Abdurahmon Jomiy asarlarini; rus, nemis, ingliz, fransuz, turk, italyan shoirlarining ko'plab she'rlarini, shuningdek, jahon bolalar she'riyati namunalarini o'zbek tiliga mahorat bilan tarjima qildi.

Miraziz A'zam qaysi mavzuda qalam tebratmasin, hamisha o'zining so'zini, ya'ni yangi fikr-tuyg'ularini aks ettira oladi. Ayniqsa, uning Vatan mavzusida yozilgan she'rlari oppoq qor ustiga chizilgan, nafis bahor gullaridek betakror. Hamma shoirlar ham Vatan mavzusida qalam tebratadi. Axir, o'zi tug'ilib, tetapoya bo'lgan zamin madhini kuylamagan shoir shoirmi?

Miraziz A'zam Vatanini shunchaki kuylamadi, balki unga ichki olamini, mislsiz go'zal gulshanini jo etdi. Natijada, shunday jonli misralar paydo bo'ldiki, bu she'rlar har qanday loqayd kimsalarning ham qalbini to'liqlantirib yuboradi. Vatan dardini chuqur bilgan, xalq qalbini his eta olgan shoirgina o'z Vatanini mana shunday go'zal chizgilarda ifoda eta oladi. Bu esa yuksak mahorat. Miraziz A'zam she'riyat haqida quyidagicha fikr bildiradi: „She'r, menimcha, o'z ichiga insonni, hayotni oladi, yaltiratmasdan, o'z holida, yaxshi va yomon jihatlari bilan birga aks ettiradi. Shoir modomiki atrofiga, insonlarga, insonlarning hayotiga bog'liq yashar ekan, boshqacha bo'lishi mantiqqa to'g'ri kelmaydi. Men adabiyotning xalq manfaatidan boshqa manfaati yo'q deb hisoblovchilar qatorida turaman. Shoir o'z ichinigina tadqiq qilib yozsa, doim muvaffaqiyatli bo'lmaydi. Shoirning ichi jamiyat hayoti bilan parallel kelgandagina, bu o'zini oqlaydi. She'r hayotdan orqada qolishi mumkin emas. Agar she'r orqada qolsa, umuman oldinga yurish bo'lmas kerak, taxminimcha”.

Vatan mavzusi she'riyatimizda eng o'lmas, o'chmas mavzulardan biri sanaladi. Vatan – shoirlar uchun ilhombaxsh mavzu. Har bir shoir o'z Vatanini har narsadan ustun qo'yadi. Shu o'rinda taniqli shoirimiz Abdulla Oripovning „O'ylarim” she'ridan olingan quyidagi baytlarga e'tibor bersak: „Vatan! Bor qismatim shu bir

soʻzda hal”. Bunda shoir butun bir qismatini, hayotini Vataniga bogʻlaydi. Har bir shoir Vatanni oʻzicha taʼriflaydi, talqin qiladi. Vatan mavzusida Miraziz Aʼzamga qadar ham koʻplab shoirlar qalam tebratishgan. Aytaylik, Hamid Olimjon, Gʻafur Gʻulom, Mirtemir kabi el ardogʻidagi shoirlarimiz. Miraziz Aʼzam Vatanni boricha tasvirladi. Uning xursandchiliklari, shodligi bilan birga, gʻam-anduhlari, azoblarini ham betakror misralariga jo etdi. Shu oʻrinda Hamid Olimjon, Abdulla Oripov va Miraziz Aʼzam sheʼriyatida aks etgan Vatan obrazi haqida toʻxtalsak, uning oʻxshash va farqli jihatlarini tahlil qilsak.

Oʻxshashi yoʻq, bu goʻzal boʻston,
Dostonlarda bitgan guliston-
Oʻzbekiston deya atalur,
Uni sevib el tilga olur.
Chiroylidir goʻyo yosh kelin,
Ikki daryo yuvar kokilin.
Qorli togʻlar turar boshida,
Gul vodiylar yashnar qoshida.
Chor-atrofga yoyganda gilam,
Aslo yoʻqdir bundayin koʻklam...

Shoirning tasvir mahoratiga qoyil qolmay iloj yoʻq. Shoir Oʻzbekistonni shu darajada jozibali tasvirlaganki, bu sheʼrni oʻqigan odam uni ming bir jiloda tasavvur etadi. Tabiatning soʻlim manzaralaridan bahra oladi. Hamid Olimjon sheʼrda Vatanni goʻzal boʻstonga, gulistonga qiyoslaydi, el sevib tilga oladigan makonga oʻxshatadi. Haqiqatdan sevsang arziydigan yurt bu – Oʻzbekiston. Hamid Olimjon Oʻzbekistonning tabiatiga alohida mehr-muhabbat bilan boqadi, uning oʻxshashini hech qayerdan topmaydi.

Abdulla Oripov esa yurt taqdirini va tarixini oʻzicha mushohada qiladi, yangidan-yangi tasvirlar bilan Vatan goʻzalligini tarannum etadi. Aytish mumkinki, Miraziz Aʼzam, Hamid Olimjon nigohidagi Vatan bilan Abdulla Oripov nigohidagi Vatan boshqa-boshqa olam.

Goho yosh bolaga oʻxshaydi Vatan,
Sodda, norasida, pok va begʻubor.
To ozor yetmasin unga dafʼatan,
Begona koʻzlardan asramoq darkor.

Vatanni sodda, begʻubor bolaga oʻxshatish – Abdulla Oripov sheʼriyatiga xos tushuncha. Abdulla Oripov oʻz Vatanni shu qadar yaxshi koʻradi, hatto unga ozgina ozor yetib qolishidan ham qattiq qoʻrqadi va begona koʻzlardan asrash kerakligini taʼkidlaydi. „Iymon” sheʼrida esa:

Qanday koʻkararding, aytgin, birodar,
Agar Vatan degan boʻston boʻlmasa.

Yuksalarming yo tog'larga qadar, Tepangda
cheqi yo'q osmon bo'lmasa,- deydi.

Shoirning bu she'rida ma'nolar bisyor. Vatan bo'stonga o'xshatilgan holda, albatta, uning bag'ridagi odamlar maysa, gul yoki daraxt timsolida gavdalanishi kerak. Abdulla Oripov bu she'rida tashbeh san'atidan unumli foydalana olgan. Tasavvur qiling, bir nihol o'sayotib, tepasi bir nimaga tegib tursa, u qaysi tomonga qarab o'sadi, albatta, egri tomonga. Egri tomonga o'sgan daraxt yuksala oladimi? - Yo'q. Inson ham shunday. Vatani tinch, osoyishta bo'lsagina, kelajakka qarab intiladi, tog'lar kabi yuksalib, osmonlarni zabt etadi va yoki aksincha.

„Jadidlar adabiyoti yuragimning to'rida yashaydi.Ular bitta xalq uchun yozish va millat uchun yashash qanday bo'lishini namuna qilib qoldirganlar. Ulku (ideal)lariga vafo qilmaslik g'ayrishoirlikdan boshqa narsa emas, deb o'ylayman”,- deydi Miraziz A'zam.

Birinchi sentabrda
Chaqnab tursin chiroqlar.
Ko'chalar yorug' bo'lsin
Hilpirasin bayroqlar.

She'r matnidan bilish mumkinki, shoir birinchi sentabrni boshqalardan ko'ra ko'proq kutgan. Bu jarayon shu qadar uzoq bo'lganki, o'sha kun kelgach, u o'z hayajonini, quvonchini aslo yashira olmagan va odamlarni ham o'z shodligiga sherik qilib, ko'chalarni chiroqlar bilan yoritishga, bayroqlarni esa hilpiratib qo'yishga undagan. Bu misralardan yana bir narsa anglashiladiki, chiroqlar yonishi odamlar hayotida yorug' kunlarning boshlanishiga, bayroqlar hilpirashi esa bizning ozod ekanligimiz, endi o'z erk-huquqlarimiz o'z qo'limizda bo'lishiga ishoradir. Shoir she'r mavzusiga aynan birinchi sentabrni asos qilib oladi. Chunki bu kundan boshlab, xalqimiz hayotida yangi tarix sahnasi ochildi. Shoir bunga ishora qilib:

Birinchi sentabrda Yangi hayot boshlandi. Go'zal hayot qurishga Dadil qadam tashlandi, - deya ta'kidlaydi.Shoir yana bir she'rida: O'zing yaxshi bilasan,

Arang keldik bu kunga,
Milyonlab berdik qurbon,
Tinimsiz yutdik zardob - deya xalqimiz boshidan o'tgan og'riqli kunlarni alam bilan xotirlaydi va odamlarni bu kunlarning qadriga yetishga chorlaydi. Haqdan o'z Vatani uchun panoh bo'lishini so'raydi:

Odamlar, asrang endi,
Bu kungi qutlug' erkni,
Yo Haq, yorug'lik yuzin
Ortiq to'smasin hijob...

Yuqorida ijodlari taqqoslanayotgan ijodkorlarning she'rlarida, shoirlarning erk uchun kurash, mustaqillikka erishish sari olg'a qadam tashlash, xalqni birdamlikka chorlash kabi g'oyaviy-badiiy qarashlari o'z aksini topgan. Miraziz A'zam va Abdulla Oripov she'riyatining o'xshash jihatlari ko'p. Ularning orzulari, yurtning kelajagi haqidagi istaklari bir-biriga juda o'xshaydi. Quyidagi she'rlarni taqqoslash orqali bunga amin bo'lishimiz mumkin.

Mening ham Vatanim janglar guvohi, Mening ham tuprog'im toptalgandi
xor. Mening ham ruhimda ajdodlar ohi Mening ham qonimda qilich
zangi bor. (A. Oripov „Armaniston” she'ri)

Hammamizning onamizdir shu Vatan,
Yov qoldirgan siynasida ming tikan
Tirikmiz-ku, uni tozalash bizdan
Yur, o'g'lonim, elni ko'tarish uchun.

(M.A'zam „Vatan o'g'li” she'ri)

Ikkala she'rning ham tag zamiri bitta ma'noga borib taqaladi, ya'ni ikkala shoirimiz ham yurtimizning qaro kunlarini og'ir dard bilan xotirlaydi, yurt bilan birga dard chekadi, azoblanadi. Vatan kelajagini yuksak ideallarda tasavvur qiladi. Miraziz A'zam bilan Hamid Olimjon she'riyatida ham o'xshash jihatlar mavjud. Quyidagi bandlarga e'tibor beraylik:

Men dunyoga kelgan kundanoq
Vatanim deb seni, uyg'ondim.

Odam baxti birgina senda

Bo'lishiga mukammal qondim.

(H.Olimjon „O'lka", 1937-yil)

Men birinchi yomg'ir bo'lib, yog'gim

keladi O'zbekiston yerlariga,

Men keksa chinorlarning salobati bo'lib,

Qayrag'ochning metinligi bo'lib,

Yashagim keladi O'zbekistonda...

(Miraziz A'zam „Yashagim keladi")

Ko'rib turganingizdek, har ikkala shoir ham Vatanni bir-biridan kam sevmaydi. Ular faqatgina mana shu Vatanda baxtli bo'lib yashagisi keladi. O'zbekiston tug'ilgan yurti ekanligidan g'ururga to'ladi, buni o'zlari uchun eng katta baxt deb ataydi.

Abdulla Oripov Vatan mavzusidagi she'rlarida ko'proq hech kim ishlatmagan tasvirlardan, o'xshatishlardan foydalanishga harakat qilgan bo'lsa, Hamid Olimjon O'zbekistonning tabiatiga ko'proq e'tibor beradi. Miraziz A'zam esa Vatan haqidagi she'rlarida iloji boricha jimjimadorlikdan qochadi. Ona xalqini da'vatga, Vatanni

asrab-avaylashga undaydi va buni she'rlarida oddiy va lo'nda, tizimli qofiya va serma'no so'zlar bilan ifoda etadi.

Ey gado dil, joni yo'qdan qon tilarsan, vo ajab, Kimdaki imkoni yo'q,
imkon tilarsan, vo ajab...

Sen Vatanni sutli govmish deb biluvchi telbadan, Nafs qulidan shu
Vatanga jon tilarsan, vo ajab.

Avvalambor, Vatan bizning onamiz, otamiz, borlig'imiz. Usiz biz hech kimmiz. Usiz biz tirik yetimmiz, aslida. Alloh bizga Vatan berdi, vatansizlardan qilmadi. Biz buning shukrini qilishimiz kerak emasmi? Miraziz A'zam „Ey gado....” deb boshlanuvchi g'azalida o'z ona Vatani bir sutli govmish (sigir ma'nosida) deb biladigan telba timsoli va mana shu telbadan Vatan uchun jonini fido qilishini so'rayotgan inson obrazi gavdalanadi. Shoirning bu so'rovdan ajablanishi g'ayrioddiy hol. Negaki, o'z qornidan, o'z tashvishlaridan boshqa ishi yo'q, Vatanni faqat boyliklari uchun sevadigan telba, shoir ta'biri bilan aytganda, nafs quli, hech zamonda Vatan uchun o'linga tayyor bo'la oladimi? Bunday kimsalar yurtning og'ir damlarida pana-puchmoqlarga yashirinib olib, dorilomon paytlarda gerdayib davraning to'ri bermaydigan qalloblar kabidir. Biz bunday kimsalarni hech qachon kechirmaymiz. Ular Vatan tuprog'ida yashashga noloyiq. Ular aslida „Vatani bor bewatanlardir”.

Odam bo'lib, bizni quchog'ida o'stirib-ulg'aytirgan Vatan koriga yaramasak, uning og'ir damlarida bir tan-u bir jon bo'lmasak, biz qanday inson bo'ldik?

Maqola Miraziz A'zam she'riyatining tarbiyaviy jihatlarini ochib berishga yo'naltirilgan. Miraziz A'zam – chinakam iste'dodli shoir. Uning Vatan haqidagi she'rlarini o'qir ekanmiz, ko'z oldimizda ona yurtimizning o'tmishi va buyuk kelajagi gavdalanadi, yonginamizdan tarixning achchiq haqiqati birma-bir o'ta boshlaydi. Shuni xulosalab ayta olamanki, Miraziz A'zam she'riyati yosh kitobxonlar, qolaversa, o'sib kelayotgan yosh avlod, kattalar va kichiklar uchun birday tarbiyaviy ahamiyatga ega. Yoshlarimiz Miraziz A'zam she'riyatini qanchalik chuqurroq o'rganishsa, shunchalik o'z Vatani haqida chuqur tasavvurga ega bo'ladi. Vatanga bo'lgan mehr-muhabbati ortadi, ajdodlarimizga bo'lgan cheksiz havasi yanada ko'payadi. Ularga o'xshashni orzu qilishadi, shuning uchun Miraziz A'zam hayoti va ijodini kengroq targ'ib qilishimiz, shoir ijodiga oid kitoblarni ko'proq nashr ettirib, yoshlar o'rtasida targ'ibot-tashviqot ishlarini olib borsak, maqsadga muvofiq bo'lar edi. Miraziz A'zam she'riyatining mislsiz, go'zal gulshanida sayr qiling, ishonamanki, bu go'zal bo'ston sizni ohanraboday o'ziga jalb etadi va bu gulshanni aslo tark etishni xohlamay qolasiz. Zero, Miraziz A'zam haqidagi xotiralarida Xurshid Davron yozganidek: „Miraziz A'zam o'zbek she'riyatidagi eng to'g'riso'z shoirlardan biridir. U hamisha va har qanday sharoitda haqiqat va adolat tomonida turishni, hayoti va ijodining asl maqsadi deb biladi. Bolalarga yozgan she'rlarida ham

ularni qadimiy yurtga, ona xalqiga munosib farzand bo‘lishga da’vat etdi. Dunyo she’riyatining adolat va erk tuyg‘ulari mavjud asarlarinigina tarjima qildi. She’riyatining har bir satrida millat bilan Vatanga va ayol bilan farzandga bo‘lgan buyuk muhabbatini jo etdi”.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Mamasoli Jumaboyev. Bolalar adabiyoti (darslik-majmua). Toshkent, „O‘qituvchi” nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2008. – 246-251- betlar.
- 2.Miraziz A’zam. Shu so‘lim yurt egasiman. Toshkent – Chinor ENK-2016.
- 3.Miraziz A’zam. Saylanma (yoshlar uchun asarlar). She’rlar, nazm, badiiy adabiyot. Toshkent, Cho‘lpon-2015. – 528 bet.
- 4.Miraziz A’zam. Yer aylana (she’rlar, nazm). Toshkent - 1978. – 40 bet.
- 5.Miraziz A’zam. Eng yorug‘ yulduzlar. Sharq-2002. –112 bet.
6. Akhmedova D.B., Mametjumayeva G.R. Forming Writing Skills in Left-Handed Student stages and Methods of Analyzing the texts of a book in Primary School|| Middle European Scientific Bulletin. Volume 10, Number 1, March 2021.

UZACADEMIA

**ILMIY-USLUBIY JURNALI
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL
ISSN (E) – 2181 - 1334**

BARCHA SOHALAR BO‘YICHA

**VOL 2, ISSUE 1 (12), MARCH 2021
PART - 1**

Volume 2. Issue 1 (12), march 2021